

คำแนะนำ

การจัดทำระเบียบว่าด้วยการรับเงินฝากออมทรัพย์ เงินฝากออมทรัพย์พิเศษ เงินฝากประจำ และเงินฝากประจำที่ได้รับการยกเว้นภาษี

พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 46 (5) บัญญัติให้สหกรณ์รับฝากเงินประเภทออมทรัพย์หรือประเภทประจำจากสมาชิกหรือสหกรณ์อื่นได้ ตามระเบียบของสหกรณ์ที่ได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียนสหกรณ์

สหกรณ์สามารถรับฝากเงินจากสมาชิกและสหกรณ์อื่นได้ ซึ่งเงินฝากออมทรัพย์แยกได้เป็น 2 อย่าง คือ เงินฝากออมทรัพย์และออมทรัพย์พิเศษ สำหรับเงินฝากประจำแยกได้เป็น 2 อย่างเช่นกัน คือ เงินฝากประจำและเงินฝากประจำที่ได้รับการยกเว้นภาษี (เงินฝากประจำที่ต้องฝากเท่าๆ กันทุกเดือน ไม่น้อยกว่า 24 เดือน)

การกำหนดระเบียบว่าด้วยการรับเงินฝากต้องได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียนสหกรณ์ก่อน ระเบียบนั้นจึงจะมีผลบังคับใช้ ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 46(5) หรือหากถือใช้ระเบียบตามร่างระเบียบว่าด้วยเงินฝากฯ ที่นายทะเบียนสหกรณ์ให้ความเห็นชอบไว้แล้ว ให้ถือว่าได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียนสหกรณ์แล้ว และส่งสำเนาระเบียบดังกล่าวให้นายทะเบียนสหกรณ์รับทราบ

1. ระเบียบว่าด้วยการรับเงินฝากออมทรัพย์

สหกรณ์ต้องกำหนดเนื้อหาสาระเพื่อให้ฝ่ายจัดการและสมาชิกปฏิบัติตามขั้นตอน ดังนี้

1.1 การเปิดบัญชี

1.1.1 สหกรณ์ต้องกำหนดเงื่อนไขการเปิดบัญชีและเอกสารประกอบการขอเปิดบัญชี

1.1.2 กำหนดจำนวนบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ว่าผู้ฝากรายหนึ่ง ๆ สามารถเปิดบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ได้รายละเอียดไม่เกินกี่บัญชี สำหรับเงินฝากออมทรัพย์ควรให้ผู้ฝากเปิดได้เพียงบัญชีเดียว

1.1.3 ต้องกำหนดจำนวนเงินขั้นต่ำที่ขอเปิดบัญชีครั้งแรก

1.2 การนำเงินฝากเข้าบัญชีออมทรัพย์ในครั้งต่อไป อาจกำหนดให้ชัดเจนว่าต้องไม่ต่ำกว่าเท่าไร หรือจำนวนเท่าไรก็ได้

1.3 การกำหนดอัตราดอกเบี้ย

1.3.1 สหกรณ์กำหนดอัตราดอกเบี้ยได้ไม่เกินจากประกาศนายทะเบียนสหกรณ์ เรื่องกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินรับฝากของสหกรณ์ ลงวันที่ 24 มกราคม 2543 ซึ่งกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินรับฝากไว้ไม่เกินร้อยละ 7 ต่อปี

1.3.2 การคิดและคำนวณดอกเบี้ยสหกรณ์สามารถกระทำได้ 2 กรณี คือ การคิดดอกเบี้ยเป็นรายวันหรือเป็นรายเดือน

1.3.3 การนำดอกเบี้ยทบเป็นต้นเงินเข้าบัญชีเงินฝาก สหกรณ์สามารถนำดอกเบี้ยทบเป็นต้นเงินเข้าบัญชีเงินฝากได้มากกว่าปีละ 1 ครั้ง เช่น ปีละ 1 ครั้ง 2 ครั้ง 3 ครั้ง โดยสหกรณ์ต้องกำหนดให้ชัดเจนว่าจะนำดอกเบี้ยทบเป็นต้นเงินเข้าบัญชีเงินฝากให้ทุกวันที่เท่าไร ห้ามนำระยะเวลาการฝากมาเป็นเงื่อนไขการทบดอกเบี้ยเป็นเงินต้น เช่น สหกรณ์หนึ่ง จำกัด ปีทางบัญชีของสหกรณ์คือวันที่ 31 ธันวาคม และสหกรณ์ประสงค์จะนำดอกเบี้ยทบเป็นต้นเงินเข้าบัญชีเงินฝากให้ปีละ 4 ครั้งกระทำได้โดยทบเป็นต้นเงินให้ทุกวันที่ 31 ธันวาคม 31 มีนาคม 30 มิถุนายน และทุกวันที่ 30 กันยายน ห้ามใช้คำว่าทุก 3 เดือน

1.4 การถอนเงินฝากออมทรัพย์ สหกรณ์จะนำเงื่อนไขเวลามากำหนดไม่ได้ เนื่องจากเงินฝากออมทรัพย์เป็นเงินฝากที่ต้องจ่ายคืนเมื่อทวงถาม ดังนั้นการถอนเงินฝากออมทรัพย์สหกรณ์ต้องกำหนดให้ถอนเมื่อใดก็ได้ สำหรับจำนวนเงินที่ถอนสหกรณ์อาจกำหนดว่าจำนวนเท่าใดก็ได้หรือต้องไม่ต่ำกว่าเท่าใดก็ได้ เช่น ไม่ต่ำกว่า 50 บาท หรือ 100 บาท

1.5 การปิดบัญชี สหกรณ์ต้องกำหนดวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการปิดบัญชีว่ามีกวีวิธี พร้อมทั้งการคิดดอกเบี้ยในกรณีปิดบัญชี และห้ามนำเงื่อนไขเวลามาเป็นตัวกำหนด

2. ระเบียบว่าด้วยการรับเงินฝากออมทรัพย์พิเศษ

สหกรณ์ต้องกำหนดเนื้อหาสาระเพื่อให้ฝ่ายจัดการและสมาชิกปฏิบัติตามขั้นตอน ดังนี้

2.1 การเปิดบัญชี

2.1.1 สหกรณ์ต้องกำหนดเงื่อนไขการเปิดบัญชีและเอกสารประกอบการขอเปิดบัญชี

2.1.2 กำหนดจำนวนบัญชีเงินฝากออมทรัพย์พิเศษว่าผู้ฝากรายหนึ่ง ๆ สามารถเปิดบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ได้รายละกี่บัญชี ซึ่งสำหรับเงินฝากออมทรัพย์พิเศษควรให้ผู้ฝากเปิดได้เพียงบัญชีเดียว หากสหกรณ์ต้องการระดมทุนอาจให้เปิดบัญชีมากกว่าหนึ่งบัญชีได้

2.1.3 ต้องกำหนดจำนวนขั้นต่ำเงินที่ขอเปิดบัญชีครั้งแรก

2.2 การนำเงินฝากเข้าบัญชีออมทรัพย์พิเศษในครั้งต่อไป อาจกำหนดให้ชัดเจนว่าเท่าไร หรือจำนวนเท่าไรก็ได้

2.3 การกำหนดอัตราดอกเบี้ย

2.3.1 สหกรณ์กำหนดอัตราดอกเบี้ยได้ไม่เกินจากประกาศนายทะเบียนสหกรณ์ เรื่องกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินรับฝากของสหกรณ์ ลงวันที่ 24 มกราคม 2543 ซึ่งกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินรับฝากไว้ไม่เกินร้อยละ 7 ต่อปี

2.3.2 การคิดและคำนวณดอกเบี้ยสหกรณ์ สามารถกระทำได้ 2 กรณี คือ การคิดดอกเบี้ยเป็นรายวันหรือเป็นรายเดือน

2.3.3 การนำดอกเบี๊ยะทบเป็นต้นเงินเข้าบัญชีเงินฝาก สหกรณ์สามารถนำดอกเบี๊ยะทบเป็นต้นเงินเข้าบัญชีเงินฝากได้มากกว่าปีละ 1 ครั้ง เช่น ปีละ 1 ครั้ง 2 ครั้ง 3 ครั้ง โดยสหกรณ์ต้องกำหนดให้ชัดเจนว่าจะนำดอกเบี๊ยะทบเป็นต้นเงินเข้าบัญชีเงินฝากให้ทุกวันที่เท่าไร ห้ามนำระยะเวลาการฝากมาเป็นเงื่อนไขการทบดอกเบี๊ยะทบเป็นเงินต้น เช่น สหกรณ์หนึ่ง จำกัด ปีทางบัญชีของสหกรณ์คือวันที่ 31 ธันวาคม และสหกรณ์ประสงค์จะนำดอกเบี๊ยะทบเป็นต้นเงินเข้าบัญชีเงินฝากให้ปีละ 4 ครั้ง กระทำได้โดยทบเป็นต้นเงินให้ทุกวันที่ 31 ธันวาคม 31 มีนาคม 30 มิถุนายน และทุกวันที่ 30 กันยายน ห้ามใช้คำว่าทุก 3 เดือน

2.4 การถอนเงินฝากออมทรัพย์พิเศษ สหกรณ์จะนำเงื่อนไขเวลามากำหนดไม่ได้ เนื่องจากเงินฝากออมทรัพย์พิเศษก็คือเงินฝากออมทรัพย์ชนิดหนึ่ง จึงเป็นเงินฝากที่ต้องจ่ายคืนเมื่อทวงถาม ดังนั้นการถอนเงินฝากออมทรัพย์พิเศษ สหกรณ์ต้องกำหนดให้ถอนเมื่อใดก็ได้ แต่การถอนนั้น สหกรณ์อาจกำหนดจำนวนครั้งการถอนที่ไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมการถอน และระบุการถอนครั้งที่เท่าไรที่ต้องเสียค่าธรรมเนียมการถอน และค่าธรรมเนียมการถอนต้องกำหนดให้ชัดเจนว่าคิดเท่าไรของการถอนในแต่ละครั้ง หรือค่าธรรมเนียมการถอนร้อยละเท่าไรของจำนวนเงินที่ถอน สำหรับจำนวนเงินที่ถอนในแต่ละครั้ง สหกรณ์อาจกำหนดว่าจำนวนเท่าใดก็ได้หรือต้องไม่ต่ำกว่าเท่าใดก็ได้ เช่น ไม่ต่ำกว่า 500 บาท หรือ 1,000 บาท

2.5 การปิดบัญชีสหกรณ์ สหกรณ์ต้องกำหนดวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการปิดบัญชีให้ชัดเจนว่ามีกี่วิธี พร้อมทั้งการคิดดอกเบี๊ยะในกรณีปิดบัญชี และห้ามนำเงื่อนไขเวลามาเป็นตัวกำหนด

3. ระเบียบว่าด้วยการรับเงินฝากประจำ

สหกรณ์ต้องกำหนดเนื้อหาสาระเพื่อให้ฝ่ายจัดการและสมาชิกปฏิบัติตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 การเปิดบัญชี

3.1.1 สหกรณ์ต้องกำหนดเงื่อนไขการเปิดบัญชีและเอกสารประกอบการขอเปิดบัญชี

3.1.2 กำหนดจำนวนบัญชีเงินฝากประจำว่า ผู้ฝากรายหนึ่ง ๆ สามารถเปิดบัญชีเงินฝากประจำได้รายละไม่เกินกี่บัญชี โดยอาจกำหนดตามระยะเวลาการฝากก็ได้

3.1.3 กำหนดจำนวนเงินขั้นต่ำที่ขอเปิดบัญชีครั้งแรก

3.1.4 เงินฝากประจำสามารถแยกตามระยะเวลาการฝาก เช่น ฝากประจำ 3 เดือน 6 เดือน หรือ 1 ปี เป็นต้น

3.2 การนำเงินฝากเข้าบัญชีประจำในครั้งต่อไป อาจกำหนดให้ชัดเจนว่าต้องไม่ต่ำกว่าเท่าไรหรือจำนวนเท่าไรก็ได้

3.3 การกำหนดอัตราดอกเบี้ย

3.3.1 สหกรณ์กำหนดอัตราดอกเบี้ยได้ไม่เกินจากประกาศนายทะเบียนสหกรณ์ เรื่องกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินรับฝากของสหกรณ์ ลงวันที่ 24 มกราคม 2543 ซึ่งกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินรับฝากไว้ไม่เกินร้อยละ 7 ต่อปี

3.3.2 การคิดดอกเบี้ย สหกรณ์ต้องกำหนดให้ชัดเจนว่าสหกรณ์จะคิดดอกเบี้ยให้เมื่อครบกำหนดการฝาก

3.3.3 หากผู้ฝากไม่ถอนเงินฝากเมื่อถึงกำหนดพร้อมดอกเบี้ยภายในที่วัน (ไม่ควรเกิน 7 วัน) สหกรณ์สามารถกำหนดได้ดังนี้ “ให้ถือว่าผู้ฝากตกลงฝากเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยต่อไปอีกเท่าระยะเวลาเดิม” หรือ “ให้ถือว่าผู้ฝากตกลงฝากเงินต้นไปอีกในระยะเวลาเท่าเดิม สำหรับดอกเบี้ยให้ผู้ฝากมารับที่สำนักงานสหกรณ์โดยเร็ว”

3.4 การถอนเงินฝากประจำ เงินฝากประจำจะถอนได้ต่อเมื่อครบกำหนดการฝากเท่านั้น แต่สหกรณ์สามารถให้ผู้ฝากถอนเงินฝากก่อนครบกำหนดได้ ต้องกำหนดให้ชัดเจนว่าผู้ฝากไม่มีสิทธิถอนเงินฝากก่อนครบกำหนด แต่หากผู้ฝากยื่นคำขอเป็นหนังสือโดยชี้แจงความจำเป็นสหกรณ์อาจจะยอมให้ถอนได้ โดยจะคิดดอกเบี้ยให้หรือไม่ก็ได้ต้องกำหนดให้ชัดเจน เช่น เงินฝากที่ยังไม่ครบ 3 เดือน สหกรณ์จะไม่คิดดอกเบี้ยให้ หรือคิดดอกเบี้ยในอัตราเงินฝากออมทรัพย์ก็ได้ หรือเงินฝากที่ยังไม่ครบ 3 เดือน สหกรณ์จะไม่คิดดอกเบี้ยให้ แต่หากเงินฝากเกิน 3 เดือน แต่ไม่ถึงกำหนดที่ตกลงไว้จะคิดดอกเบี้ยเป็นรายเดือนตามระยะเวลาการฝากจริง เป็นต้น

3.5 การปิดบัญชี สหกรณ์ต้องกำหนดวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการปิดบัญชีให้ชัดเจนว่ามีกี่วิธี พร้อมทั้งการคิดดอกเบี้ยในกรณีปิดบัญชีก่อนครบกำหนดระยะเวลาการฝาก

4. ระเบียบว่าด้วยเงินฝาก..... (ฝากเดือนละเท่าๆ กัน)

เงินฝากประจำที่ไม่ต้องเสียภาษี ซึ่งกำหนดตามพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ 301) พ.ศ. 2539 สหกรณ์ต้องกำหนดเนื้อหาสาระเพื่อให้ฝ่ายจัดการและสมาชิกปฏิบัติตามขั้นตอน ดังนี้

4.1 การเปิดบัญชี

4.1.1 สหกรณ์ต้องกำหนดเงื่อนไขการเปิดบัญชีและเอกสารประกอบการขอเปิดบัญชี และให้ผู้ประสงค์จะเปิดบัญชีแจ้งและแสดงบัตรประจำตัวผู้เสียภาษีอากรด้วย

4.1.2 สหกรณ์ต้องระบุจำนวนเงินในการขอเปิดบัญชีครั้งแรก ต้องไม่ต่ำกว่าเท่าไร แต่ต้องไม่เกิน 25,000 บาท การนำส่งเงินฝากในครั้งต่อไปต้องเท่ากับจำนวนเงินที่ขอเปิดบัญชีครั้งแรก และต้องระบุด้วยว่าระยะเวลาการฝากต้องไม่น้อยกว่า 24 เดือน แต่เมื่อรวมเงินฝากทั้งหมดต้องไม่เกิน 600,000 บาท จึงจะได้รับยกเว้นภาษี

4.2 การนำเงินฝากเข้าบัญชีในครั้งต่อไป สหกรณ์ต้องกำหนดให้ชัดเจนเกี่ยวกับการส่งเงินฝากเข้าบัญชีในครั้งต่อไปว่าต้องส่งภายในวันที่เท่าไรของเดือน (ไม่ควรเกินวันที่ 5 ของเดือน) และเงินฝากประเภทนี้จะขาดการฝากหรือฝากไม่ครบตามวงเงินที่กำหนด หรือฝากล่าช้ากว่าระยะเวลาที่กำหนด ทุกกรณี รวมกันไม่เกิน 2 เดือน ซึ่งหากผิดเงื่อนไขดังนี้ผู้ฝากจะไม่ได้รับยกเว้นภาษีเงินฝาก

4.3 การกำหนดอัตราดอกเบี้ย

4.3.1 สหกรณ์กำหนดอัตราดอกเบี้ยได้ไม่เกินจากประกาศนายทะเบียนสหกรณ์ เรื่อง กำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินรับฝากของสหกรณ์ ลงวันที่ 24 มกราคม 2543 ซึ่งกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินรับฝากไว้ไม่เกินร้อยละ 7 ต่อปี และสหกรณ์ต้องกำหนดให้ชัดเจนว่าเงินฝากประเภทนี้ให้อัตราดอกเบี้ยเท่าไร หรืออาจกำหนดว่าอัตราดอกเบี้ยเท่ากับเงินฝากประจำ บวก 1% หรือ 2% เมื่อครบวงจการฝากเงิน

4.3.2 การทบดอกเบี้ยเป็นต้นเงิน สหกรณ์อาจกำหนดให้ทบดอกเบี้ยเป็นต้นเงินได้เมื่อทุกยอดเงินฝากครบระยะเวลา 3 เดือน 6 เดือน หรือ 12 เดือน ก็ได้ตามความเหมาะสม

4.4 การถอนเงินฝาก สหกรณ์ต้องกำหนดให้ชัดเจนว่าเงินฝากประเภทนี้ผู้ฝากไม่มีสิทธิถอนเงินฝากก่อนครบกำหนด เว้นแต่การถอนเพื่อปิดบัญชีและผู้ฝากจะไม่มีสิทธิได้รับยกเว้นภาษีดอกเบี้ยเงินฝากนั้น ทั้งนี้ สหกรณ์สามารถกำหนดการคิดดอกเบี้ยกรณีนี้ได้เท่ากับเงินฝากออมทรัพย์ก็ได้ พร้อมทั้งหักภาษีดอกเบี้ย

4.5 วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับเงินฝากเมื่อครบกำหนด สหกรณ์ต้องกำหนดวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับเงินฝากเมื่อครบกำหนด ซึ่งสามารถกำหนดได้ดังนี้

4.5.1 กำหนดให้ผู้ฝากมาติดต่อขอปิดบัญชีด้วยตนเอง หรือ

4.5.2 เมื่อครบกำหนดแล้วผู้ฝากไม่มาติดต่อขอปิดบัญชี ให้สหกรณ์เป็นผู้ปิดบัญชีแล้วแจ้งให้ผู้ฝากมาติดต่อขอรับเงินฝากพร้อมดอกเบี้ย หรือ

4.5.3 สหกรณ์รับฝากเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยต่อ แต่จะคิดดอกเบี้ยให้ในอัตราเงินฝากออมทรัพย์

